

Täysistunto

Tiistai 8.1.2019 klo 14.00—18.02

7. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi arvonlisäverolain 12 ja 85 a §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 258/2018 vp

Valiokunnan mietintö VaVM 27/2018 vp

Ensimmäinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 7. asia. Käsittelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö VaVM 27/2018 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä.

Keskustelu

16.53 **Esko Kiviranta kesk:** Arvoisa puhemies! Esiintyvät taiteilijat, muut julkiset esiintyjät ja urheilijat sekä heidän esityksiään myyvät ohjelmatoimistot eivät nykyisin voi vähentää hankintoihinsa sisältyvää arvonlisäveroa. Vero jää siis lopullisesti näiden toimijoiden kustannukseksi haittaamaan toimintaedellytyksiä kyseisillä aloilla.

Hallituksen antama arvonlisäverolain uudistusesitys, jonka on tarkoitus tulla voimaan 1. huhtikuuta tänä vuonna, antaa esiintyville taiteilijoille, muille julkisille esiintyjille ja urheilijoille sekä heidän esityksiään myyville ohjelmatoimistoille mahdollisuuden hakeutua arvonlisäverovelvolliseksi esiintymispalkkioista ja tilaisuuden järjestäjille luovutettavaksi tarkoitettujen esitysten myynnistä saatavista korvauksista. Näin on mahdollisuus jatkossa estää arvonlisäveron kertaantuminen.

Valtiovarainvaliokunnan verojaoston kuulemisessa hallituksen esitystä on yleisesti kiihdytetty.

Arvoisa puhemies! Kuulemisessa esitettiin toiveita, joita ei EU:n arvonlisäverodirektiivin asettamien rajoitusten vuoksi voida toteuttaa. Esitettiin ajatus, että saman verovelvollisen pitäisi voida myydä kuluttajan asemassa oleville arvonlisäverotta ja hakeutua arvonlisäverovelvolliseksi, siis vain arvonlisäverovelvollisille tapahtuvasta myynnistä. Tämä ei ole mahdollista, ja näin ollen kuultavien esityksissä tavoiteltu olotila voidaan saavuttaa vain siten, että on kaksi verovelvollista, joista toinen hakeutuu arvonlisäverovelvolliseksi ja toinen ei.

Valiokunnan mietintö on yksimielinen.

16.55 **Ritva Elomaa ps:** Arvoisa puhemies! Tässä hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi arvonlisäverolakia siten, että esiintyville taiteilijoille, muille julkisille esiintyjille ja urheilijoille sekä heidän esityksiään myyville ohjelmatoimistoille annettaisiin mahdollisuus hakeutua verovelvolliseksi esiintymispalkkioiden ja tilaisuuden järjestäjille luovutettavaksi tarkoitettujen esitysten myynnistä saatavien korvausten osalta. Näihin myynteihin sovellettaisiin alennettua 10 prosentin verokantaa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 137/2018 vp

Uudistus on oikeasuuntainen, ja sillä pyritään helpottamaan luovilla aloilla leipänsä hankkivien tilannetta. Nykyisen arvonlisäverolain perusteella esiintyvillä taiteilijoilla ja ohjelmatoimistoilla ei ole mahdollisuutta hakeutua liiketoiminnastaan verovelvolliseksi. Ne eivät myyntien verottomuudesta johtuen voi nykyisin vähentää hankinnoistaan arvonlisäveroa. Ehdotettu muutos onkin hyvä kädenojennus monille suomalaisille luovan työn tekijöille.

Luovan alan toimijoiden verotuksen uudistaminen siten, että tekijä voisi ohjata määräysvallassaan olevan yhtiön elinkeinotuloksi tekijänoikeusjärjestöiltä saamansa henkilökohtaiset korvaukset, lisäisi osaltaan luovan työn kannustavuutta sekä loisi edellytyksiä luovan alan kasvulle ja uudistumiselle.

Kustannusarviot verotulojen menetyksestä ovat vuositasolla 10 miljoonan luokkaa, mutta uskon vahvasti uudistuksen poikivan paljon taloudellista hyötyä valtiolle, ja kenties osa kortistossa olevista tai muista yhteiskunnan tukia saavista luovien alojen ammattilaisista saa pontta toimintaansa ja muuttuu saajasta nettomaksajaksi. Ennen kaikkea uudistuksen arvo on kulttuurin toimintakentän muuttuminen suotuisammaksi käytännön tekijöille.

Arvoisa puhemies! Olen tehnyt myös itse vuonna 2017 lakialoitteen, jossa katsotaan, että työllisyyttä ja hyvinvointivaikutuksia luovilla aloilla voidaan lisätä panostamalla luovan työn kannustavuuteen verotuksen keinoin tekijänoikeuskorvausten osalta.

Kaikki toimet, joilla pyritään edistämään ihmisten mahdollisuuksia elättää itsensä alasta riippumatta, ovat kannatettavia. Tämän hallituksen esityksen mukaiset uudistukset ovat monelta kantilta hyvin perusteltuja, ja on hienoa, että luovien alojen yrittäjille saadaan kannustavampi verotus. — Kiitos.

16.58 Timo Harakka sd: Arvoisa puhemies! On harvinainen ilo antaa hallitukselle poikkeuksellisesti varaukseton kiitos tästä lakiesityksestä, joka tulee tarpeeseen, joka hyödyttää esiintyviä taiteilijoita sekä edistää luovaa taloutta. Tästä syystä valiokunnan mietintö on lyhyt ja yksimielinen.

Kuten jo lähetekeskustelussa totesin, mahdollisuus arvonlisäverovelvollisuuteen on ollut esiintyvien taiteilijoiden ja ohjelmatoimistojen suuri toive. Kun muusikoille ja muille esiintyjille syntyy välttämättömistä ansiotulon välineistä kuluja, ne on voitava vähentää tulosta, ja kun verokanta on johdonmukaisesti 10 prosenttia, kuten kulttuurin osalta ylipäättään, voidaan olettaa, että taiteilijoiden toimeentulo paranee ja luova talous ylipäättään voi menestyä.

Olen henkisesti valmistautumassa kehuaan myös hallituksen huomenna lähetekeskusteluun tulevaa esitystä, jossa esitetään sähköisten julkaisujen arvonlisäverokannan alentamista tuohon samaan 10 prosenttiin, joka siis on painettujen julkaisujen arvonlisäverokanta. Tässä on syytä kiittää paitsi kotimaisten lehden- ja kirjankustantajien edellytysten parantamisesta myös ripeästä toiminnasta. Samalla hetkellä, kun EU:ssa saatiin päätös digitaalisen alvin vapaammasta määrittelystä, hallitus teki jo esityksen, jolla asia saadaan toteen jo tämänhetkisen hallituksen toimesta.

Esiintyvien taiteilijoiden tulonmuodostus on digitalisoitumisen takia kokenut kovia. Äänitemyynnistä saatavat tulot ovat romahtaneet. Nyt on siis mahdollisuus saada itse esiintymisestä ja esiintymistoiminnasta korvaavaa ja toivottavasti myöskin tulot ylittävää toimeentuloa.

Yhtä tärkeätä tässä toteutuksessa on myös sen vapaaehtoisuus. Esiintyviä taiteilijoita on kovin moneen lähtöön, ja kaikilla toiminnan laajuus ei ole niin suurta tai siihen liittyvät tu-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 137/2018 vp

lot niin merkittäviä, että arvonlisäverovelvollisuus olisi tarpeen. Ja toisaalta monien taiteilijoiden oma identiteetti on se, että he eivät halua edes ajatella omaa toimintaansa minkään sorttisena liiketoimintana, joten siihenkin pitää olla täysi vapaus: olla hakeutumatta ikään kuin yrittäjämutoiseen toimintaan, jos se ei omaa maailmankatsomusta miellytä.

Asia, joka tässä varmaankin on jäänyt vähän sivummalle mutta joka on myöskin syytä huomata, on se, että tämä esitys selkeyttää myös kirjanpitoa ja myöskin esiintyvän taiteilijan tulojen ilmoittamista oikeamääräisesti, koska nyt on ollut käytössä verottomuutta, alhaisia verokantoja, 24 prosentin verokantoja eri yhteyksissä, ja nyt tämä asia, arvoisa puhemies, kertaheitolla selkiytyy kiitettävästi.

17.01 **Sari Tanus kd:** Arvoisa herra puhemies! Edustaja Harakka piti oikein hyvän puheenvuoron tässä edellä. Minäkin haluaisin vain lyhyesti kiittää ja ilmaista suuren tyytyväisyyteni tämän hallituksen esityksen johdosta, jota on odotettu ja toivottu.

Tässähän tuodaan ei vain esiintyville taiteilijoille ja muille julkisille esiintyjille vaan myös urheilijoille ja heidän esityksiään myyville ohjelmatoimistoille nimenomaan mahdollisuus hakeutua arvonlisäverovelvollisiksi näiden esiintymispalkkioiden tai toisaalta esitysten myynnistä saatavien korvausten osalta, ja kun se tulee nimenomaan sinne 10 prosenttiin, niin näkisin, että tämä on monella tapaa, niin kuin tässä edellisissä puheenvuoroissa on jo tullut hyvin esille, kannatettava ja odotettu esitys.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 258/2018 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.